

Pædagogisk praksis
Væksthuset og Sporskiftet

Væksthuset og Sporskiftet.

I slutningen af 2009 blev det besluttet, at man ville oprette et skoletilbud, en såkaldt heltidsskole, under Lemvig Ungdomsskole. Tilbuddet blev etableret med baggrund i folkeskoleloven, hvor af fremgår at undervisningspligten kan ”opfyldes ved deltagelse i heltidsundervisning i den kommunale ungdomsskole i henhold til lov om ungdomsskoler”.

Ungdomsskolens heltidsundervisning blev indført i 1975, og er således ikke en ny lov. Den blev indført i forbindelse med udvidelsen af undervisningspligten fra 7 til 9 år og med det formål at åbne mulighed for, ”at elever, der har behov for en anden undervisning end folkeskolens, kan opfylde deres undervisningspligt ved deltagelse i ungdomsskolens heltidsundervisning, uden at der skal gives særlig tilladelse hertil”.

Ifølge ungdomsskolebekendtgørelsen af 20. november 1990 skal heltidsundervisningens indhold ”stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen og give eleverne de samme muligheder for en alsidig udvikling og kundskabs-tilegnelse, som hvis de havde gået i folkeskolen”.

Ungdomsskolens heltidsundervisning er ikke bundet af folkeskolens regler om deling på klassetrin, fagrække, læseplaner, timeopdeling m.m., hvilket giver ganske særlige muligheder for udformning af undervisningstilbud.

Det betyder

- At heltidsundervisningen åbner mulighed for en række praktiske opgaver, der kan motivere indlæringen af det teoretiske stof i undervisningen
- At undervisningen kan tilrettelægges individuelt med udgangspunkt i den enkelte elevs evner og særlige interesser og ønsker

I heltidsundervisningen tilrettelægges skoledagen i et vist omfang utraditionelt med hensyntagen til den enkelte elevs behov. Undervisningen vægter i høj grad at bibringe eleven selvtillid og social forståelse samt at udvikle såvel teoretiske, faglige som praktiske kompetencer hos eleven.

Tilbuddene:

Heltidsundervisningen i Lemvig Ungdomsskole består af 2 tilbud nemlig Væksthuset og Sporskiftet. Begge tilbuddene fungerer under et selvfølgelig under hensyntagen til elevernes behov. Fysisk er tilbuddet placeret på Lemvig Ungdomsgård og på Ung Fritid i Lomborg.

Der er et tæt og naturligt samarbejde med Ungdomsgården og Ungestøttecentret på grund af den fysiske placering, og fordi mange af de unge/eleverne naturligt færdes i dette miljø. Således kommer en stor del af elevgruppen regelmæssigt på Ungdomsgården herunder specialtilbuddene samme sted. Fra en start med blot en enkelt elev, rummer tilbuddet pt. 12 unge i alderen 13 -18 år.

Lemvig 1-5 2012

”Raketten”

Efter et forløb på ca. 2 ½ år har vi i løbet af skoleåret 2011/2012 arbejdet med at formulere os mere præcist om de 2 tilbud. Til dette har vi en model, som vi har valgt at kalde ”Raketten”. Den beskriver både vores tanker om elevernes udvikling i heltidsskolen, og hvordan vi løser opgaven.

De pædagogiske pejlemærker som ”Raketten” er bygget op over, skal ses som en udvikling eleverne gennemgår i deres skoleforløb hos os. Det er ikke alle elever, der er på samme trin, når de starter hos os. Det sker også i de enkelte elevers forløb, at de af forskellige årsager ”går baglæns” i pejlemærkerne. Det der fylder i deres univers her og nu tager ofte deres motivation og energi. Det medfører manglende overskud til at arbejde med deres skolefaglige udvikling. Derfor kommer heller ikke alle elever lige hurtigt gennem alle trin.

Vi mener, det er vigtigt, at vi holder os for øje, at vi skal hjælpe de unge med at blive så selvhjulpne som overhovedet muligt. De skal alle have støtte i at udvikle kompetencer, som skal hjælpe dem til at få et liv, hvor de kan klare sig selv, ud fra de muligheder de hver især har. Her tæller både sociale og faglige kompetencer. Kort sagt ønsker vi at fremme elevernes livsduelighed.

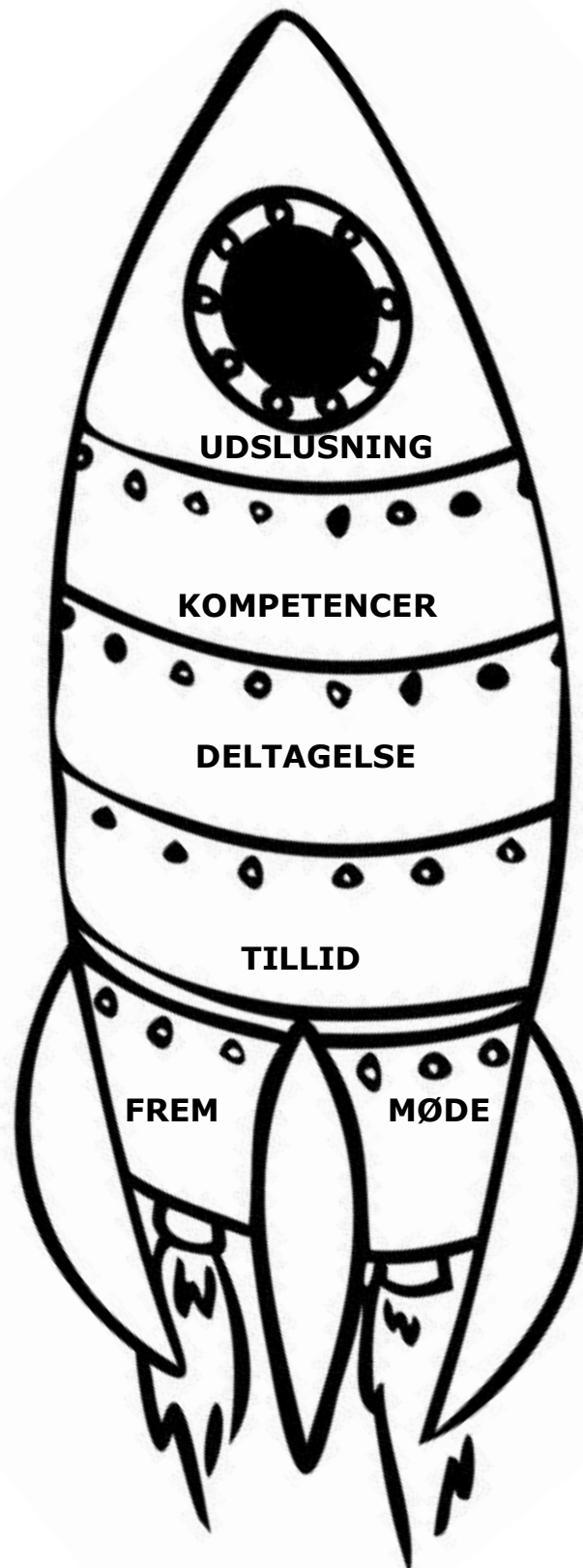
For at få et overblik og en hjælp til at holde fokus på elevernes udvikling, har vi 5 trin i vores ”raket”, som vi tager udgangspunkt i, både når vi beskriver eleverne, og når vi planlægger vores hverdag. Raketten er således et redskab, der både stiler efter et mål og samtidig er et dagligt redskab for ansatte, elever og forældre.

Vi har under alle trinene valgt både at forholde os til, hvorfor trinene er vigtige for eleverne, samt gøre os overvejelser om hvordan vi så i praksis griber tingene an. Dette skal ses som et forsøg på at skabe sammenhæng mellem teori og praksis.

DE FEM TRIN

LIVSDUELIGHED

Fremmøde

Hvorfor?

Det er første trin i "Raketten" og dermed første mål, at eleverne får et stabilt fremmøde. Et mål der kan synes umiddelbart indlysende, men som er en nødvendighed, da mange af de visiterede elever til vores tilbud har haft stort fravær. Det er derfor et stort skridt for nogle af eleverne bare at møde op.

Fremmødet er et vigtigt mål, da det er udgangspunktet for, at vi kan arbejde med de unge og hjælpe dem. Vi kan kun skabe forandringer ved at møde dem og ved at vise dem, at vi vil dem, og relations arbejde er derfor en vigtig del af indslusningen hos os. Det er starten på at skabe en ny virkelighed, hvor man deltager aktivt i eget skoleliv og får skabt nye vaner, hvad angår det at møde hver dag. Det ser vi som en stor nødvendighed, når vi ser fremad i de unges liv, og her tænker vi både på deres nuværende skoletilbud, praktik og ikke mindst på videre uddannelse og et arbejdsliv. Her og nu giver det os mulighed for at lave sammenhængende forløb, hvor både sociale og faglige kompetencer kan udvikles. Man bliver en del af et fælleskab, og det er en stor motivationsfaktor for at deltage i dagligdagen i vores skoletilbud.

Hvordan?

I vores tilbud er indbygget kørselsordninger med afhentning dels af taxa eller skolens personale for de elever, der har behov for dette. Desuden kan der arrangeres morgenvækning enten via sms eller personligt fremmøde. Dette bliver hovedsageligt brugt i opstarten af den enkelte unge, eller hvis der opstår situationer, som kræver støtte til at komme op om morgenen.

Hvis en elev ikke møder op og ikke har givet os besked via forældre/væрге, tager vi telefonisk kontakt til hjemmet, og om nødvendigt kører vi til hjemadressen. Uanset hvilken løsning der benyttes, sker det i tæt samarbejde mellem skole, hjem og øvrige samarbejdspartnere (ex Ungdomsgården, Ungestøttecentret, støttekontaktpersoner m. m.)

Der er altid personlig opfølgning på fraværet i form af samtaler med en kontaktlærer. Her er forældrene også inddraget, hvis der er behov.

Tillid

Hvorfor?

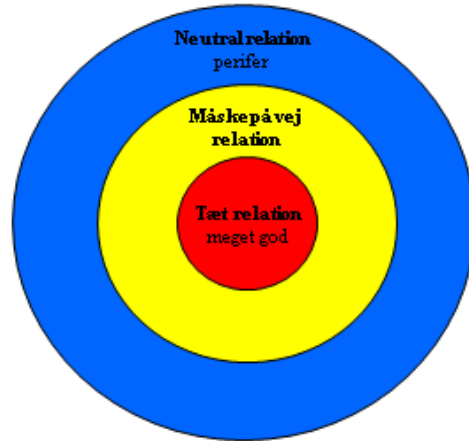

Andet trin i "Raketten" er tillid. Dette begreb er for os helt grundlæggende i arbejdet med eleverne i dette skoletilbud. En stor del af de unge har mistet tilliden til de voksne, der har omgivet dem, af den ene eller den anden grund. Ikke mindst manglende tid til hjælp i faglige sammenhænge ligger til grund for dette. På dette trin skal vi forsøge at skabe så meget tillid, at de tør vælge os voksne til igen. Trygheden i at vi insisterer på at møde dem dagligt, og at vi ikke svigter dem, uanset hvornår de kontakter os – også uden for skoletid - kan medvirke til at skabe en god relation mellem voksen og ung. Det er i dette møde, der kan åbnes for at udvikle elevernes kompetencer, såvel sociale som faglige, og hvor vi har muligheden for også at arbejde med deres grundtanker og mestringsstrategier. Vi har som mål, at alle de unge har mindst en voksen, som de har tillid til, og som de tør bruge også når det er svært (se relations-cirklen).

Relationscirklen

En måde at gøre relationer op på
- nærhed
- relationens tykkelse

Selvrefleksion

Navn	Rød - tæt relation	Gul - på vej relation	Blå - neutral relation
	X		
			X
	X	X	
		X	
...			
...			
...			
...			
...			
...			

Grupperefleksion

Personale	Peder	Sofie	Søren	Mille	Andrea	...	...	...	...
	Gul	Rød	Gul	Rød	Gul				
	Rød	Blå	Gul	Blå	Gul				
	Blå	Gul	Rød	Blå	Blå				
	Gul	Gul	Blå	Gul	Rød				
...									
...									
...									
...									
...									

Har de unge nogle voksne, de har en god relation til? – hvor mange?

Hvordan?

Vi lægger vægt på at møde de unge, der hvor de er. Det gør vi via en anerkendende tilgang, og vi har derfor interesseret os meget for KRAP (Kognitiv Ressourcefokuseret Anerkendende Pædagogik) som et godt værktøj til dette. Vi har derfor naturligt fokus på ressourcer hos de unge og forsøger hele tiden at arbejde ud fra dette. Det stiller nogle krav til os voksne i vores dagligdag. Vi skal være autentiske og troværdige HVER dag for at skabe tryghed. Vi skal være i stand til at se på "dagsformen" hos de unge, så vi kan møde dem med de rette udfordringer, og det kræver ofte alternative planer.

Det betyder for os, at den enkeltes udvikling kommer før planlægningen af undervisningen, og det gør vi ved at skabe rammer og struktur i dagligdagen. Her er inddelingen af de unge en vigtig brik, både når vi ser på sammensætningen af elever og på sammensætningen af elev/voksen. Det kan betyde, at vi i nogle sammenhænge arbejder en til en, og at vi i andre sammenhænge laver opdelinger på to forskellige adresser.

Vi afholder løbende samtaler med den enkelte elev, hvor der drøftes mål for den kommende uge/periode. Det kan være faglige, sociale og personlige mål.

Deltagelse

Hvorfor?

Det 3. trin i "Raketten" er deltagelse. Når vi har fået eleverne til at møde op og har vundet deres tillid, er der åbnet for deltagelse i undervisningen. Deltagelse i skolens hverdag og undervisning er en nødvendighed for at eleverne udvikler sig.

Så kan vi begynde at fylde på med opgaver, der udvikler elevernes kompetencer, og som giver dem succes med egen indlæring. Her tænkes også på sociale spilleregler, som kan udvikles gennem den daglige undervisning. Nye meststringsstrategier kan hjælpe til at klare opgaver og konflikter på en anden og mere hensigtsmæssig måde.

Oplevelsen af at man er noget værd i andres øjne, og at man lærer at respektere andres meninger er en vigtig del af hverdagen. Øget selvværd og selvtillid forstærker lysten til at lære og til at være sammen med andre, noget som vi anser for grundlæggende for at nå vores mål om livsduelighed.

Hvordan?

"Kunsten" på dette trin er hele tiden at finde balancen mellem krav og kompetencer, uden at det går grundlæggende ud over relationen til eleven. Det gælder både de faglige og sociale krav. Det er derfor nødvendigt hele tiden at sætte overskuelige og kortsigtede mål (snublemål). Disse mål fastsættes ud fra elevbeskrivelser og drøftes på samtaler mellem elev og kontaktlærer. Her fastsættes i fællesskab målene for den kommende uge, ligesom der evalueres på den foregående. Redskabet er et ugeskema, som ophænges på et for alle synligt sted. Målene kan indeholde såvel faglige som sociale og personlige mål, og der forsøges hele tiden at tage udgangspunkt i elevens hverdag og interesser, hvilket vi oplever, er det der giver mest mening og motivation for den enkelte.

Igen er det vigtigt, at vi arbejder ud fra en anerkendende tilgang. Der er fokus på elevernes ressourcer som udgangspunktet for deres udvikling. De bliver respekteret for at være dem de er, samtidig med vi har fokus på det hensigtsmæssige i deres handlinger.

Kompetencer

På dette trin arbejder vi i samarbejde med de unge på at udvikle faglige, sociale og personlige kompetencer.

Faglige:

Hvorfor?

Udgangspunktet for undervisning i fagene er Folkeskoleloven herunder Fælles Mål. Vi arbejder for, at alle får det størst mulige udbytte i de fag, de undervises i. Vi arbejder derfor hen imod Folkeskolens afgangsprøver i de fag, det er muligt for den enkelte elev.

De faglige kompetencer anser vi som vigtig i elevernes muligheder for videre uddannelse, samtidig med det er med til at danne dem som mennesker. Øget selvværd og selvtillid er en naturlig følge af at tilegne sig viden og kompetencer, og er med til at øge evnen til at begå sig i voksen- og arbejdslivet.

I arbejdet med fagene opstår der ofte mulighed for fællesskaber om interesser og emner. Det giver mulighed for at nye relationer opstår, og at eleverne mærker, at de kan bidrage med noget.

Hvordan?

Som udgangspunkt underviser vi i fagene dansk, matematik og engelsk. Undervisningen inddrager dog vigtige elementer fra andre fag, eks, naturfagene, ligesom idræt og bevægelse indgår i den ugentlige undervisning. I perioder har vi værksteder, som typisk har karakter af valgfag. Eksempler kan være et kreativt værksted, syning, cross-værksted, udeliv, emner der interesserer eleverne.

Uanset hvilket fag vi arbejder med, forsøger vi at starte med eleverne, der hvor de er. Det er vigtigt, at vi starter med krav de kan honorere, og derfra arbejder vi så fremad. Vi har IT-rygsæk til alle, og der findes undervisningsmateriale fra 3. klasse og opefter.

Som før nævnt, inddrages eleverne i planlægning og målfastsættelse via ugentlige samtaler, hvor udgangspunktet er elevbeskrivelserne. Her kan der også aftales hvordan den enkelte bedst arbejder med sit stof. Det kan være én-til-én undervisning, i små grupper eller på andre forskellige måder.

Hele tiden arbejder vi med rammer og struktur. Derfor ændrer vi ofte på sammensætningen af de unge, og vi bruger gerne flere lokaler til den daglige undervisning. Det at lokalerne ikke ligner "almindelige skolelokaler" anser vi som vigtigt. For mange af vores elever, giver det negative billeder, og vi har derfor stor gavn af den indretning, der er på Ungdomsgården og i Ung Fritid. Her er den mere "hjemlige" indretning et stort plus for os i det daglige arbejde med eleverne – vi kan fint sidde i en sofa og øve læsning!

Sociale:

Hvorfor?

Vi ved, at der stilles store krav til sociale kompetencer, både i uddannelser og på arbejdspladser. Det handler om at kunne være sammen på en hensigtsmæssig måde, og om at kunne varetage opgaver om at kunne passe ind.

Vores elever har ikke nødvendigvis de bedste erfaringer med fællesskaber, og har brug for at træne disse kompetencer. Samtidig oplever vi, at de sociale kompetencer kan være med til at åbne for indlæring, specielt når det opleves, at man kan lære sammen med andre.

For at kunne fungere både hos os og i det videre liv, er det derfor vigtigt, at vi har fokus på begreber som accept, respekt, tolerance for forskelligheder, regler og normer, alle vigtige elementer i evnen til at indgå i ligeværdigt samvær.

Vi forsøger at arbejde med det at have ansvar for et fællesskab, og dermed også for egne handlinger og holdninger, herunder konsekvensen af dem. Her er der igen fokus på at udvikle den enkeltes mestringsstrategier.

Hvordan?

Det gode eksempel! Det er vigtigt, at vi tør vise eleverne, hvem vi er, og hvordan man gør i forskellige situationer. Vi er derfor nødt til at være mentalt tilstede, og udvise nærvær i hele vores hverdag, mange gange også efter skoletid. Vi skal møde eleverne med respekt, og samtidig være tydelige i vore forventninger til dem, helst på samme måde hver dag.

Det kræver engagement og vedholdenhed, og en konstant dialog omkring det der lykkes i hverdagen, og om de konflikter der måtte opstå.

I dagligdagen opøves kompetencerne via fælles aktiviteter. Hver dag startes med fælles morgenmad, og i løbet af alle uger, er der aktiviteter enten i huset eller ud af huset, som på forskellig vis stiller krav til de sociale kompetencer. I huset er det i mere trygge rammer, men når vi er ude af huset, udfordres de på anden måde. Det kan være træning i motionscenter i forbindelse med idræt, indkøb, samarbejde omkring fagene, brobygning og praktik i samarbejde med UU osv.

Derudover har vi et tæt samarbejde med PPR's psykologer, sagsbehandlere, Lemvig Ungdomsgård og Ungestøttecenteret omkring fælles unge.

Personlige:

Hvorfor?

Ved personlige kompetencer forstår vi begreber som selvopfattelse, empati, selvværd, identitet, det emotionelle, hygiejne, sundhed, ansvarlighed, kommunikation, initiativ og evnen til at overvinde egne grænser.

Begreberne dækker over områder, hvor eleverne har brug for støtte og vejledning, for at kunne blive så selvhjulpne som muligt. Mange skoleskift, stort fravær og social baggrund betyder for nogle af eleverne, at de har brug for hjælp til at udvikle sig. Aldersgruppen fra 7. klasse og opefter falder sammen med puberteten og teenageårene, og det er netop i den alder hvor identitetsdannelsen tager fart. Der er derfor mange følelser og tanker i spil omkring de unge, som de har brug for at spejle i andre, herunder også vi voksne.

Vi ser det som en nødvendighed, at vi også har fokus på dette område, for at hjælpe den enkelte bedst muligt til at tage hånd om egen tilværelse.

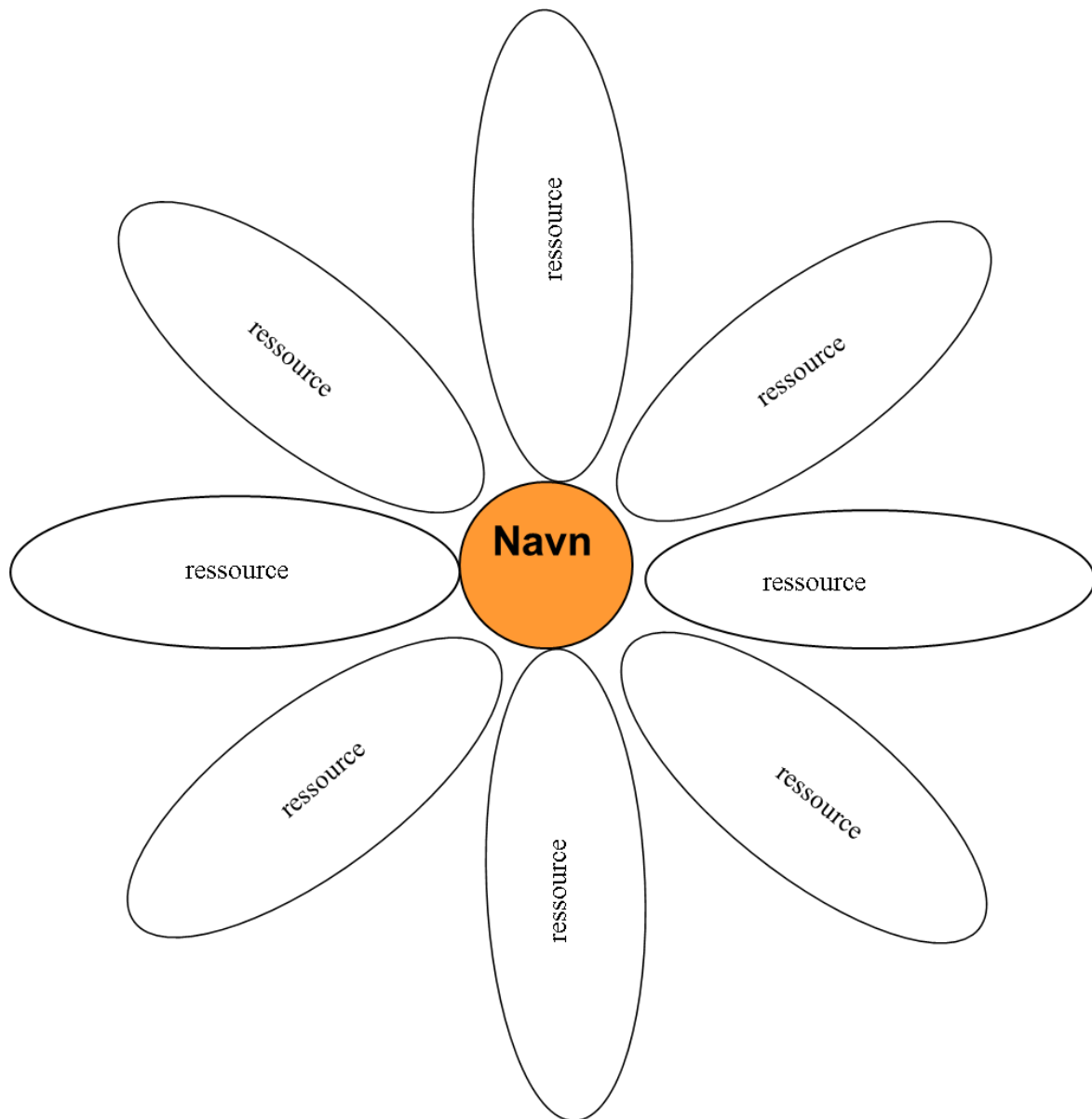
Hvordan?

Den vigtigste opgave indenfor dette område, er at have en anerkendende tilgang. Vi må respektere, at eleverne er som de er og tage udgangspunkt i dette. I samarbejde med eleven tager vi udgangspunkt i den enkeltes ressourcer, for at finde passende og udfordrende krav. Når eleven udviser initiativ, forsøger vi at gribe det, rose det, og bruge det til at finde nye opgaver og aktiviteter, indenfor rammer, som vi sætter.

(Se ressourceblomsten)

Både i hverdagen og i forbindelse med de ugentlige samtaler, italesætter og synliggør vi elevens fremskridt, og bruger således det som afsæt for ny læring og udvikling.

Udslusning

Hvorfor?

Da vores mål er livsduelighed for vore elever, har vi naturligt fokus på hvordan og hvornår de kommer videre fra skolen. Det er målet for os, at alle bliver klar til næste skridt i deres uddannelse og videre liv, og at de bliver vejledt rigtigt i deres valg.

De har alle brug for støtte, og da vi er nogle af dem, der kender dem bedst, og samtidig har en god relation til dem, forsøger vi at hjælpe med at guide dem de rigtige steder hen.

Hvordan?

Når eleverne skal i praktik, brobygning eller lignende, er de ofte meget usikre, både på opgaven og på det at møde nye personer. Det har vist sig, at hvis vi tager med på forhåndsbesøg, stiger chancerne for en positiv oplevelse mærkbart. Det, at de er forberedt, og at vi kan følge op efterfølgende, har hjulpet mange til at gennemføre de respektive forløb.

Når de skal videre fra os, deltager vi i revisitationen, og her forsøger vi på forhånd at have guidet dem til realistiske valg. Dette sker selvfølgelig i tæt samarbejde med elev, forældre og UU.

Vi kunne godt forestille os, at der er et uudnyttet potentiale her, nemlig at der kunne laves mentorordninger, hvor vi i samarbejde med UU er villige til at indgå. De typiske valgmuligheder, når elever forlader os, er: Efterskoler, produktionskoler, EUD, EGU, STU og den kommende FLEX-uddannelse. Sidstnævnte kunne fint hænge sammen med førnævnte mentorordninger.